

número 25 de la col·lecció «Symposia Philologica» de l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana (Alacant, 2015), on a més d'una nota biogràfica i la bibliografia del professor Wittlin s'apleguen els treballs de 25 dels seus col·legues medievalistes.

Curt Wittlin, membre corresponent de la Secció Filològica de l'IEC, fou deixeble de Germà Colón a la Universitat de Basilea i exercí durant una colla d'anys com a catedràtic de Filologia Romànica i Lingüística Històrica a la Universitat de Saskatchewan, a Saskatoon, Saskatchewan (Canadà), des d'on dedicà la seva recerca a la literatura medieval catalana i, d'una manera especial, a l'estudi de les característiques del treball dels traductors medievals i de l'obra enciclopèdica de Francesc Eiximenis. L'acte, presidit per Joandomènec Ros, president de l'Institut d'Estudis Catalans, comptà amb la participació de Joan Rafael Ramos, director de l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana, que parlà de la preparació i el contingut del volum i destacà l'especial vinculació de l'homenatjat amb el País Valencià. August Bover, antic assistent de recerques del professor Wittlin a la Universitat de Saskatchewan, en féu una glossa biogràfica i recordà els temps en què treballà sota la seva direcció. Germà Colón, que no pogué assistir a l'acte, hi trameté un text —llegit per Ramon Sistac— sobre el temps de formació de Curt Wittlin a la Universitat de Basilea. Lola Badia parlà del Curt Wittlin medievalista però també de l'explorador de territoris ignots que va tenir ocasió de conèixer al Canadà. Teresa Cabré, presidenta de la Secció Filològica, clogué l'acte tot expressant el respecte i l'admiració dels membres de la secció per la llarga i fructífera trajectòria de l'homenatjat. Finalment, el professor Wittlin prengué la paraula per agrair l'homenatge tot fent una encesa reivindicació dels estudis eiximenians i reclamant la represa de la interrompuda edició de les obres completes del franciscà.

El divendres següent, 26 de setembre, la presentació es traslladà a la biblioteca Marcel·lí Domingo de Tortosa, on el professor Wittlin ha fixat la seva residència un cop jubilat. Després d'unes paraules d'Irene Prades, directora de la biblioteca, Emili Casanova explicà la gestació i el contingut del volum d'homenatge, August Bover en féu la glossa biogràfica i evocà els temps en què treballà sota la direcció del professor Wittlin a la Universitat de Saskatchewan, i Enric Benavent, bisbe de Tortosa, destacà la importància del treball filològic, el reconeixement del qual evitaria enfrontaments lingüístics absurds com el que s'ha donat en el seu País Valencià natal. Curt Wittlin agraií l'acte i el volum d'homenatge tot destacant la importància de l'obra de Francesc Eiximenis en les literatures catalana i europea de l'època. Dolors Queralta, regidora de Cultura, en representació de l'alcalde de Tortosa, clogué l'acte tot afegint-se a l'homenatge i destacant l'orgull de poder comptar com a conciutadà amb una persona de la vàlua humana i científica de Curt J. Wittlin.

August BOVER I FONT
Universitat de Barcelona

Jornada en honor de Francesc Vallverdú (1935-2014) (29 de setembre de 2015). — El dia 29 de setembre de 2015 va tenir lloc, a la Sala Prat de la Riba de l'Institut d'Estudis Catalans, una Jornada en honor de Francesc Vallverdú, organitzada per la Secció Filològica, de la qual Vallverdú era membre.

Joandomènec Ros, president de l'Institut d'Estudis Catalans, i Maria Teresa Cabré, presidenta de la seva Secció Filològica, van presidir i encapçalat l'acte. Joandomènec Ros va evocar de nou les diverses i successives etapes de la seva relació personal amb Francesc Vallverdú, la primera de les quals es remuntava a l'època universitària, on el jove estudiant Vallverdú ja feia classes de llengua catalana. Maria Teresa Cabré va explicar que aquell acte tenia plena justificació malgrat l'homenatge que, en aquella mateixa sala, li havia estat tributat feia un any encara no, perquè, de fet, l'acte anterior havia estat organitzat per la Fundació Congrés de Cultura Catalana, que Vallverdú

havia presidit, homenatge al qual l'Institut d'Estudis Catalans s'havia adherit cordialment, i, en canvi, la jornada que en aquell moment s'iniciava l'havia organitzada la Secció Filològica, amb diverses ponències dels seus membres sobre els múltiples aspectes de l'obra intel·lectual de Vallverdú, la personalitat del qual, dins el si de la Secció, va definir amb tres paraules: compromès, generós i disponible.

L'acte va ser conduït, amb un control implacable del temps, per Miquel Àngel Pradilla, membre de la Secció Filològica i professor de la Universitat Rovira i Virgili, que, en primer lloc, va donar la paraula a Joan Martí i Castell, expresident de la Secció, el qual va justificar el que es podia ben considerar plenament un homenatge a Francesc Vallverdú, malgrat l'acte anterior esmentat. Joan Martí va glossar els variats aspectes de la rica personalitat de Vallverdú, en el món editorial, els mitjans de comunicació audiovisuals i l'Institut d'Estudis Catalans, a la vicepresidència de la Secció Filològica del qual va accedir al cap de molt poc temps d'haver-ne estat elegit membre.

Georg Kremnitz, membre corresponent de la Secció Filològica i professor emèrit de la Universitat de Viena, va parlar de Francesc Vallverdú i la sociolingüística catalana a través dels seus encontres. Va evocar el temps de la seva coneixença, que la lectura de *L'escriptor català i el problema de la llengua* li va fer desitjar vivament, i es va referir molt especialment a l'experiència tan positiva que va representar per a ell la redacció conjunta del text «Introducció general al pensament sociolingüístic de Pompeu Fabra», que encapçala el volum 9 de les *Obres completes* del nostre gramàtic nacional.

La ponència de Joan A. Argenter, membre de la Secció Filològica i professor de la Universitat Autònoma de Barcelona, molt densa de contingut i d'informació sobre els orígens de la sociolingüística, responia al títol «La sociolingüística catalana: pioners, anàlisi, concepte, discurs, recerca».

Emili Boix, professor de la Universitat de Barcelona i director de la revista *Treballs de Sociolingüística Catalana*, va exposar detalladament la trajectòria, no exempta de períodes difícils, d'aquesta revista, en què Francesc Vallverdú va tenir un paper molt important. Segons Emili Boix, va ser gràcies a la tenacitat indefallent de Vallverdú que la revista va poder sobreviure a aquelles dificultats.

Cloent la primera part de l'acte, Miquel Àngel Pradilla va parlar sobre una característica sumària de la sociolingüística catalana. Va posar justament en relleu el caràcter plenament militant i compromès de la nostra sociolingüística, que nosaltres considerem un mèrit indiscutible, però que, en canvi, no deixa de ser un demèrit per a segons qui, com si aquest compromís hagués de representar una disminució del rigor científic desitjable en aquesta disciplina.

En la segona part, després d'una distesa pausa cafè que l'inflexible conductor Pradilla no va permetre que s'allargués més del compte, Josep Gifreu, membre de la Secció Filològica i professor de la Universitat Pompeu Fabra, es va referir, en primer lloc, a quan essent ell estudiant amb pocs recursos econòmics va anar a trobar Francesc Vallverdú, aleshores cap de redacció d'Edicions 62, el qual el va ajudar amb l'encàrrec d'algunes tasques editorials. L'accés de la llengua catalana als grans mitjans de comunicació, que durant tants anys li havia estat negat, va plantejar el gran problema del model de llenguatge, car no s'havia fixat encara un estàndard oral. L'eficaç, sàvia i ponderada intervenció de Francesc Vallverdú, com va assenyalar Josep Gifreu, va ser decisiva per a la fixació d'aquest estàndard oral, fruit de la qual va ser la publicació d'*El català a TV3. Llibre d'estil*, que va donar a conèixer àmpliament els criteris fins aleshores presos en consideració i tota una sèrie d'orientacions d'una utilitat impagable.

Mila Segarra, membre de la Secció Filològica, que era el primer cop que intervenia en un acte públic després de la seva recent jubilació com a professora universitària, va parlar de la dedicació de Francesc Vallverdú a la llengua normativa. Vallverdú, tot i haver proposat sovint innovacions que creia útils i necessàries, es va mantenir sempre totalment respectuós envers la normativa vigent. La professora Segarra va assenyalar especialment que Vallverdú, com a membre de la Sec-

ció Filològica, no va deixar de respondre mai amb comentaris extensos i raonats a les sol·licituds que la Comissió de Gramàtica de la Secció adreçava periòdicament als seus membres perquè aquests li donessin a conèixer llur opinió sobre les innovacions que s'introduïen a la gramàtica en curs de redacció. Vallverdú, a més, no s'estava, sempre que ho creia oportú, d'acompanyar els seus comentaris de frases d'encoratjament i elogi per totes aquelles innovacions que creia encertades, sense, tanmateix, deixar de manifestar una opinió negativa quan ho considerava honestament adequat.

A continuació, Joaquim Mallafrè, membre de la Secció Filològica i traductor de gran prestigi, va parlar de Francesc Vallverdú, traductor. Mallafrè va iniciar la seva intervenció dient que el tema de la seva ponència hauria de ser més aviat «Francesc Vallverdú i la traducció», car no solament va ser un traductor excel·lent, sobretot de l'italià, sinó que tenia un gran interès per la traducció, s'hi va referir sovint i la va impulsar, especialment des del seu càrrec a Edicions 62. Mallafrè va exposar les raons, ben meditades i sospesades, que van guiar Vallverdú en la determinació de l'original de què havia de partir per a la traducció que va fer dels clàssics italians, el *Decameró*, de Bocaccio, i la *Cortesana*, d'Aretino, i amb exemples de la traducció d'aquesta darrera obra va demostrar el treball d'autèntica creació literària i lingüística de Vallverdú, sempre guiat per la idea de la credibilitat del llenguatge i l'adaptació, amb solucions pròpies, dels jocs verbals de l'original, molt sovint difícils de traduir, i que alguns traductors resolen amb la solució còmoda de notes de peu de pàgina.

L'última ponència va anar a càrrec del poeta Josep Piera, també membre de la Secció Filològica, que va glossar la poètica de Francesc Vallverdú. Justament, va explicar Piera, el primer llibre de poemes de Francesc Vallverdú, *Com llances*, va obtenir el premi Salvat-Papasseit de l'any 1960, quan Carles Riba, mort l'any anterior, havia deixat de ser el poeta de referència, "substituit" per Salvador Espriu, que aleshores havia publicat *La pell de brau*. L'aparició de l'antologia de Castellet i Molas l'any 1963 va significar la preeminència de la tendència poètica del realisme històric o social, i la poesia de Vallverdú s'inseria plenament, com una de les seves figures més sobresortints, en aquesta tendència, i esdevenia, així, un poeta de referència. Però les tendències literàries són canviants per definició. Josep Piera, poeta d'una generació posterior a la de Vallverdú, va exposar els canvis de tendència que la poesia catalana ha experimentat en aquests darrers cinquanta anys, amb la influència de diversos poetes, en el seu moment considerats també de referència, com Gabriel Ferrater o Vicent Andrés Estellés, canvis que no han deixat d'afectar la recepció posterior de l'obra poètica de Francesc Vallverdú.

Va cloure l'acte una emotiva però molt ponderada i serena intervenció de Carme Vilaginés, muller i companya de tota la vida de Francesc Vallverdú, que va acabar de donar-nos una visió de la seva rica personalitat humana. Joan Martí i Castell, que, amb el seu formalisme habitual, va puntualitzar que la cloenda d'aquella sessió ja havia anat a càrrec de Carme Vilaginés, hi va afegir unes paraules, molt especialment de gratitud per a tots aquells que hi havien intervingut i l'havien fet possible.

Albert JANÉ
Institut d'Estudis Catalans

Premis i distincions. — Al llarg del curs que va d'octubre de 2014 a setembre de 2015 membres de la Secció Filològica han estat distingits amb diversos premis; amb aquest motiu, el Comitè de Redacció els felicita efusivament.

Germà Colón ha estat nomenat soci d'honor del Collectiu Jaume I per la Llengua i la Cultura (Universitat Jaume I, 15 de juliol); Joan Veny ha rebut el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes al